

Univerzita Karlova
Filozofická fakulta
Ústav světových dějin

Historické vědy – Historie/Všeobecné dějiny

Václav Švepeš

Argentinská imigrační politika 1852–1914

**Argentine immigration policy
1852–1914**

Teze disertační práce

Školitel: prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc.

Praha 2018

Úvod do problematiky

Argentinská imigrace je z historiografického hlediska jedním z nejdůležitějších procesů a faktorů při formování moderní Argentiny. Vliv imigrantů na demografii státu, geografické rozložení obyvatelstva, rozvoj zemědělství a průmyslu, modernizaci státu a kulturu byl ve všech ohledech značný. Proto imigrace prostoupila také do politického spektra, kde se čím dál více projevoval jejich vliv na ekonomiku, a tím i na finanční chod státu. Právě přítomnost imigrantů stála za rychlou expanzí do argentinského vnitrozemí, kde v úrodných pampách započala extenzivní zemědělská produkce, která znamenala v první fázi nezávislost na dovozu z okolních států a následně vytvoření exportní zemědělské velmoci.

Tento proces, nesoucí se v duchu boje za moderní společnost, se začal formovat po roce 1852, kdy bitva u Caseros ukončila konzervativní režim Juana Manuela Rosase a nastolila nový směr Argentiny podpořený ústavou z roku 1853, která svou formou jasně podporovala imigraci, čímž se odlišovala od minulého režimu. Došlo k legislativnímu zjednodušení přistěhovalectví, země, ve snaze včlenit se do světového obchodu, implementovala do zákonů a vyhlášek různé benefity určené nejen přistěhovalcům, ale také zahraničním společnostem, které do země přinášely důležitý kapitál. Přestože úspěch nebyl okamžitý a z politického hlediska se země v 50. a části 60. let 19. století zmítala v občanské válce, Argentina dokázala během následujícího období vytvořit dostatečně fungující aparát, který ji připravil na masovou imigraci, která je spojována zejména s 80. léty. Argentinské vlády přistěhovalectví široce podporovaly. Přímo v zemi zajišťovaly například ubytování na dobu určitou v cílovém argentinském přístavu, dopravu do zemědělských kolonií ve vnitrozemí, výhodné půjčky na zemědělské potřeby, materiál na stavbu, pronájem nebo nákup půdy. V Evropě potom vznikly imigrační kanceláře a agentury, které byly buď přímo vytvořeny na popud argentinské imigrační kanceláře nebo s argentinskými představiteli spolupracovaly.

Masovou imigraci 80. let 19. století, která plynula zejména z Apeninského a Iberského poloostrova ukončila až finanční krize, která zemi zasáhla na počátku 90. let. Byla důsledkem neuvážené politiky státu, který začal bezhlavě investovat a narušil tím křehkou stabilitu vytvořenou politickým úsilím

prezidentů 70. let a generála Roky na počátku jeho prvního funkčního období. Již během 80. let začala vzkvétat spekulace s pozemky a finanční potíže se neřešily ekonomickými škrty, ale zvýšením emise bankovek. Tato politika logicky vedla k faktickému státnímu bankrotu, podpořenému vysokou inflací. Baringova krize, která dostala své pojmenování po jednom z největších argentinských věřitelů, londýnskému bankovnímu domu Baring Brothers, se projevila nejen ztrátou věřitelů a zastavením imigrace, ale také citelnou újmou na mezinárodní scéně. Argentina díky tomu musela v příštích letech vynaložit značné úsilí, aby si zpět vydobyla ztracený kredit.

Situace se stabilizovala na přelomu století 19. a 20. století. Následující období přineslo z ekonomického hlediska mnoho nových možností spojených s prohloubením spolupráce s evropskými a také již americkými společnostmi, modernizací, rozvojem průmyslu a zefektivněním transatlantické dopravy. Do Argentiny znovu začal plynout značný kapitál, který přicházel ruku v ruce s dalšími přistěhovalci, kteří přicházeli stále více do měst, kde tvořili střední a dělnickou vrstvu obyvatelstva. Ekonomická krize ovšem zanechala na Argentincích své stopy. Zvýšila se nevole vůči imigrantům z Itálie a Španělska, jejichž počet dosahoval nejvyšších hodnot a objevovalo se stále více negativních ohlasů proti zahraničním společnostem, nejčastěji britským. Krize také začala tvořit politickou opozici, která v Argentině v poslední čtvrtině 19. století neměla téměř žádný vliv. V průběhu 20. století nálady obyvatelstva nastartovala první omezení imigrace, která se týkala zejména radikálně smýšlejících přistěhovalců a odpůrců vlády, kteří mohli být ze země vyhoštěni. Rovněž byl nastartován proces „argentinizace“, jehož cílem bylo vytvořit z imigrantů občany země smýšlející, mluvící a chovající se jako zbytek obyvatelstva. Tyto kroky byly přes značnou nevoli některých přistěhovaleckých skupin nezbytné pro zastavení proti imigračních nálad.

Před začátkem první světové války se Argentina projevovala daleko otevřeněji. Imigranti a jejich potomci byli nedílnou součástí společnosti a stali se důležitou složkou ekonomiky nejen z hlediska pracovní síly, ale také kapitálu. Jejich zařazení do argentinské společnosti zjednodušovalo obchodní styky s evropskými věřiteli a importéry, pomáhalo s modernizací země, růstem

dalších ekonomických a urbanistických center mimo hlavní město a v neposlední řadě ovlivňovalo politická rozhodnutí.

Argentinská imigrační politika v období od pádu režimu generála Rosase po první světovou válku je v současnosti tématem, které má značný badatelský potenciál. Vzhledem k tomu, že toto téma se českých zemí významněji dotýká až ve 20. století, jsou počátky masové imigrace do Argentiny pouze okrajovým tématem. V evropské historiografii se jím zabývají zejména italští a španělští historikové, kterých však není velké množství. Z ekonomického hlediska se touto problematikou zabývalo zejména v období 60.–80. let minulého století britské dějepisce, nicméně hlavní základnu odborné literatury tvoří díla argentinských autorů. Z toho důvodu se historiografie argentinské imigrační politiky v daném období dá zařadit do dvou hlavních sfér – argentinské, která velmi často prosazuje národnostní charakter a vyobrazuje Argentinu jako zemi, která poskytla imigrantům útočiště, které později imigranti využili k vlastnímu prospěchu a italsko–španělskou, která naopak zvyšuje důležitost imigrantů a vidí Argentinu jako zemi, která by bez evropského faktoru neměla žádnou možnost pokroku. Tyto teze navíc podporují také britští autoři, kteří Argentinu často popisovali jako zaostalou zemi, která svého rozvoje dosáhla zejména díky britskému a dalšímu evropskému kapitálu. Za nastalého stavu se zdá ideální pohled třetí strany, která by na danou problematiku pohlížela bez předsudků.

Cíle disertační práce

Cílem disertační práce je za pomoci dostupných materiálů přiblížit problematiku argentinské imigrační politiky v letech 1852–1914. Tato problematika je zaměřena na dané období z důvodu značného vlivu přistěhovalectví na vývoj Argentiny. Proto je daný cíl specifikován o další témata, která s přistěhovalectvím souvisí. Na imigraci je nahlíženo nejen skrze sčítání obyvatelstva a imigrační zákony, ale také za pomoci dalších zdrojů, které přibližují každodenní život, snaží se vyjasnit okolnosti a motivaci k příchodu imigrantů do země, jejich adaptaci, preferovaná místa osídlení a v neposlední řadě kulturně–historické důsledky pro Argentinu. Přítomnost

zejména evropských imigrantů se projevovala téměř ve všech sférách veřejného života v zemi. Pro Argentinu měly značný význam také zahraniční investice, které společně s imigranty do země plynuly, a které významně pomáhaly argentinským vládám nejprve při procesu sjednocování země a později při rozvoji infrastruktury, sociálních služeb či osidlování řídkěji obydlených částí země. Cílem badatelské činnosti je potom zodpovězení otázek směřujících ke každodennímu životu imigrantů a dalších otázek vycházejících z cílů disertační práce. Mezi ty nejzásadnější patří výzkum nejdůležitějších imigračních menšin a jejich vlivu z hlediska lokálního, popřípadě celonárodního a okolnosti proč se právě Argentina stala v druhé polovině 19. století státem s jednou nejvyšších imigrací vůbec.

Právě důraz na komplexní vyličení dané problematiky může být jedním z hlavních přínosů práce. Využití politické roviny s ohledem na imigraci do země nebylo vybráno náhodně. Imigrační politika státu významně ovlivňovala nejen příliv a odliv imigrantů, ale také jejich cíle v nové zemi. Jednou z hlavních preferencí argentinských vrcholných představitelů bylo využít evropských přistěhovalců ke zvýšení počtu obyvatel země, získání odborné i levné pracovní síly a v neposlední řadě obchodních konexí. To vše za pomoci centralizované vlády, která bude podporovat nejen výše zmíněnou imigraci, ale také liberalizaci obchodu, vzdělání a technický rozvoj země. Od politické situace se také odvíjelo aktuální rozpoložení celé společnosti, ve které hráli přistěhovalci významnou roli.

Struktura a obsah práce

Vlastní práce je rozdělena do dvou velkých celků, které na sebe chronologicky navazují, a zároveň tvoří spojnici mezi nejdůležitějšími událostmi Argentiny ve vymezeném období. Tato struktura byla zvolena z důvodu lepšího pochopení vývoje země. Zatímco v letech 1852–1880 procházela Argentina procesem sjednocení, legislativní proměnou a rozšiřováním území, na jehož základě ve větší míře došlo k ekonomické orientaci na primární produkci, druhé období bylo spojeno s prudkým nárůstem imigrace, ekonomické aktivity a rychlou proměnou země v exportní velmoc.

Tato změna však sebou přinášela také problémy, jejichž analýza je jedním z cílů práce.

Jak již bylo naznačeno, první část práce je věnovaná období od pádu režimu Juana Manuela de Rosase do roku 1880, který je v argentinské i evropské historiografii zaměřené na dějiny Argentiny považován za důležitý okamžik z hlediska ekonomického a politického vývoje země a částečně souvisí také s počátkem takzvané masové imigrace do Argentiny. Cílem první části práce je zevrubné seznámení s vlastním vývojem země, politickým směřováním a implementací imigrační politiky do praxe. Dalším cílem je vlastní výzkum významných imigračních skupin v počáteční imigrační fázi, zaměřený na jejich historii v zemi, očekávání, aklimatizaci, cíle, sociální postavení a v neposlední řadě kulturní odkaz. Pro komplexnější rozbor argentinské politické orientace po roce 1852 je také krátce zrekapitulováno období před pádem Rosasova režimu.

Druhá část práce se zabývá obdobím mezi roky 1880–1914. Zabývá se vývojem Argentiny v 80. letech 19. století, jež byly považovány za jedno z neúspěšnějších období argentinského předválečného vývoje. Byly spojeny s rychlým rozvojem země, zvýšením zahraničních investic a poměrnou politickou stabilitou. V tomto období Argentina pokračovala v nastoleném trendu podpory imigrace a zaznamenala velký nárůst počtu přistěhovalců. Země profitovala, ale nedokázala včas odhadnout své hospodářské možnosti, tudíž důsledkem velkých investic závislých na evropských věřitelích se na konci dekády dostávala do ekonomických obtíží, které vyvrcholily takzvanou Baringovou krizí. Období této krize, její řešení a druhé sčítání obyvatelstva je spolu s hlavními rysy imigrace do Argentiny v poslední čtvrtině 19. století hlavními tématy druhé části práce. Cílem je důkladný rozbor problematiky s ohledem na dané období s přihlédnutím na klíčové události konce 19. století. Práce v této fázi navazuje na první část, přičemž bere v potaz nové skutečnosti v oblasti legislativy, imigrace, sociálního vývoje, ekonomiky a kultury. V dalších kapitolách se vzhledem k dominantní imigrační vlně z jihu Evropy speciálně zaměřuje na italskou a španělskou imigraci, její vliv na formování argentinské společnosti, procesu adaptace a přenášení kulturního odkazu na Argentinu. V rámci podání co nejkomplexnější analýzy se v práci objevují

kromě nejvýznamnějších imigračních skupin také další minority, jejichž život v Argentině přináší celou řadu zajímavých poznatků, které dokládají jejich vliv alespoň na lokální úrovni.

Metodologie, prameny a odborná literatura

Z metodologického hlediska bylo na začátku bádání určeno několik hlavních bodů, které ovlivňovaly vlastní plánování výzkumu. V rámci těchto bodů byly vytyčeny základní požadavky na hledané materiály a jejich umístění. Cílem bylo provést smíšený výzkum, na jehož základě by došlo k využití kvalitativních i kvantitativních přístupů. Vzhledem k historické povaze práce se kvantitativní výzkum omezil na analýzu vybraných oficiálních statistik, zatímco v rámci kvalitativního výzkumu docházelo k rozborům a interpretaci pramenů, dokumentů, novinových článků a odborné literatury.

Prioritou pro výzkum nevydaných pramenů se stal výzkum v buenosaireském Archivo General de la Nación, jehož zdroje jsou sice někdy hůře uspořádané, zato ovšem s ohledem na téma disertační práce cenné. Původním záměrem bylo zadání klíčových slov imigrace, imigrační politika a vývoj Argentiny v letech 1852–1914. Při reálném výzkumu se ovšem tato klíčová slova vyjevila jako příliš obecná, a proto se další výzkum musel vzhledem k objemu dat specifikovat pouze na určitá období. Dále došlo v menší míře ke studiu pramenů v Biblioteca Nacional de la República Argentina v Buenos Aires, Biblioteca Nacional v Madridu a Kew Archive v Londýně, kde výzkum nevedl zejména z časových důvodů k úspěchu.

V Archivo General de la Nación se nachází velké množství materiálů vázaných na imigraci a imigrační politiku. Z výzkumu ovšem vyplynulo, že převážné množství materiálů již bylo analyzováno argentinskými historiky v čele s Fernandem Devotem, Robertem Cortés Conde, Hildou Sábado, Hebe Clementi a dalšími. S velkým množstvím jejich postřehů jsem souhlasil, a tudíž jsem se v práci ztotožnil s jejich názory a necitoval je z pramenného zdroje. Přesto se zajímavým zdrojem informací staly složky Museo Histórico Nacional, Archivo General Julio Roca, vládní složky a složky vedoucí evidenci a dokumentaci pasažérů přicházejících do Argentiny.

Navazující výzkumy nevydaných pramenů v dalších archivech přinášely doplňující informace zejména v oblastech každodenního života, statistiky a legislativy. Na rozdíl od nevydaných pramenů se jedním ze stěžejních zdrojů staly edice vydaných pramenů sestávajících zejména z pamětí argentinských ministerstev, imigrační kanceláře, imigrační komise či sčítání obyvatelstva z let 1867, 1895 a 1914. Jmenovitě se jednalo o *Artículos de la ley de inmigración de la República Argentina y Reglamento de desembarco de inmigrantes*; *Informe de la comisión directiva de la Sociedad Filantropica de Inmigracion 1857 a 1863*; *La República Argentina, sus colonias agrícolas, ferro-carriles, navegación, comercio, riqueza territorial*; *Memoria del Comisario general de inmigración 1886, 1889, 1891, 1896*; *Primer Censo de la República Argentina, Segundo Censo Nacional de la República Argentina a Tercer Censo Nacional*.

Z hlediska odborné literatury se tématu imigrace do Argentiny věnují zejména argentinští historici. Hlavním zdrojem pro výzkum bylo využití zdrojů Ibero–Amerikanische Institutu v Berlíně a Biblioteca Nacional de la República Argentina v Buenos Aires. Jedním z největších odborníků na dané téma je momentálně považován Fernando Devoto. Jeho *Historia de la inmigración en la Argentina* (2002) je pro hlubší studium jedním ze základních děl. Přestože je toto dílo orientované spíše ekonomickým směrem, přináší velké množství užitečných postřehů a informací. V neposlední řadě potom Devotova publikace hovoří o imigraci, jako celku, což není z hlediska dostupné historiografie zcela běžné. Daleko častější jsou publikace, které se zabývají imigrací jednotlivých národů, ať už Italů, Španělů, Francouzů a dalších. Italská imigrace do Argentiny je další specializací profesora Devota, který se tímto fenoménem zabýval již v 80. letech. Výsledkem byla kniha, kterou vydal spolu se svým kolegou Gianfaustem Rosolim *La Inmigración Italiana en la Argentina* (1985), a poté i samostatné dílo *Historia de los italianos en la Argentina* (2006). Problematika imigrace se zejména mezi argentinskými historiky stala vyhledávaným tématem, které ovšem často nese prvky nacionalismu, které se objevovaly již ve starší literatuře.

Naopak díla evropských historiků se z hlediska důležitosti omezují na práce italských, španělských a britských autorů, kteří naopak rádi vyzdvihují zásluhy imigrantů a evropského kapitálu a podceňují roli Argentiny, jako státu. Z nich

nelze opomenout starší autory Jamese Scobieho, Davida Rocka či Leslieho Bethella, jejichž práce nesou všechny znaky kvalitního zdroje. Rád bych také vyzdvihl práci *Cousins and Strangers. Spanish Immigrants in Buenos Aires, 1850–1930*, kterou publikoval kubánský historik působící v USA José Moya (1998). Moyoův výzkum vnáší mnoho nových poznatků do problematiky španělské imigrace v Argentině a plnohodnotně navazuje na starší autory zabývající se tímto tématem (například Hebe Clementi a Blanca Sánchez-Alonso).

Závěr

Argentinská imigrační politika v letech 1852–1914 jako téma disertační práce přináší pro českou historiografii první český ucelený pohled na problematiku přistěhovalectví, hospodářského, politického, kulturního vývoje země a v neposlední řadě předkládá řadu zdrojů pro další potenciální výzkum. Téma vysvětluje demografickou expanzi 19. století z jiného pohledu, když se zaměřuje na významnou část evropské populace, která se v kontextu revolučních změn druhé poloviny 19. století rozhodla pro hledání nových možností v zahraničí, to vše v kontextu vývoje země, která na imigrantech a obchodu s Evropou postavila svou budoucnost. Zmíněnou tematiku jsem si vybral s ohledem na zajímavou politicko-ekonomickou situaci ve světě. Modernizace společnosti, proces urbanizace v Evropě a zemědělská krize, jež má za následek masivní exodus Evropanů do Spojených států amerických, Kanady, Austrálie a právě Argentiny. Zajímavé je rovněž sledovat postavení Argentiny v Latinské Americe. S nárůstem obyvatelstva, ekonomiky a za pomoci zahraničních investorů začala země získávat výsadní postavení v rámci celého regionu. To vše v kontextu s vybraným tématem imigrace tvoří celek, který ve své podstatě nepřibližuje pouze argentinskou imigrační politiku, ale vývoj státu nejen v tuzemském, ale také globálním kontextu. Výběr tématu také ovlivnila má předchozí badatelská činnost zaměřená na vývoj Argentiny v druhé polovině 19. století.

Práce se snaží předložit odborné veřejnosti co nejucelenější pohled na danou problematiku, nicméně z hlediska dalšího výzkumu není toto téma zdaleka vyčerpané. S ohledem na množství zdrojů dostupných v Archivo de la Nación v Buenos Aires a dalších archivech se přímo nabízí využití materiálů k dalším účelům, a to jak na globální úrovni, srovnáním států u nichž imigrace do země vykazovala nadprůměrné hodnoty či využitím podkladů k analýze imigrace na lokální úrovni.

Juan Bautista Alberdi, jeden z duchovních otců argentinské Ústavy z roku 1853, vyslovil mezi argentinskými historiky známou větu „*Gobernar es poblar*“ (Vládnout znamená zalidnit). Tato věta se pro celou zemi stala v příštích desetiletích ukazatelem prosperity, modernizace a formování státu. Přestože se země nevyhnula problémům, a v některých fázích se přistěhovalectví stávalo ožehavým tématem, pro Argentinu znamenala imigrace a imigrační politika jednu z nejdůležitějších otázek druhé poloviny 19. století a počátku 20. století.

Prameny a literatura

Nevydané prameny

ARCHIVO DE LA BIBLIOTECA NACIONAL, *Fondo Pastor Obligado, Caja 5*. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Antecedentes sobre la muerte intestada del Portugués Félix de Castro*. In: Sala X-32-8-7. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Documentos de Museo Histórico Nacional 3100-3299*, In: Legajo 26. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación. *Lista de empleados en el Departamento General de Policia en 1853*. In: Sala X-32-8-7. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Memoria del Ministerio del Interior Washington. Asunto Indios*. In: Sala VII, 1383. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Proyecto para la matanza de perros*. In: Sala X-32-8-7. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Relación de la Operaciones hechas contra los Indios en las fronteras del interior*. In: Sala VII, 1383. Buenos Aires.

ARCHIVO GENERAL de la Nación, *Traducción de algunos nombres indios de lugares. Conquista del Desierto*. In: Sala VII, 1383. Buenos Aires.

CORRIENTE DE EMIGRACIÓN *entre Europa y la República Argentina*. Archivo de la Biblioteca Nacional Mariano Moreno, složka 962/A.

Vládní materiály, sčítání obyvatelstva, statistiky

ACTA DE LA INSTALACIÓN de la *Asociacion Protectora de los Inmigrantes*. Montevideo, 1852.

ARGENTINE REPUBLIC, *Population, Immigration, Agricultural Colonies, Concessions of Land, Railways, etc.* London, 1869.

CENSO DE LA CAMPAÑA del *Estado de Buenos Aires para campo*. Buenos Aires, 1855.

INFORME DE LA COMISION DIRECTIVA de la *Sociedad Filantropica de Inmigracion*. Buenos Aires, 1863.

LA COMISION DE INMIGRACION, *La República Argentina, sus colonias agrícolas, ferro-carriles, navegación, comercio, riqueza territorial, & &*. Buenos Aires, 1866.

LEY DE INMIGRACIÓN y *colonización de la República Argentina sancionada por el Congreso Nacional de 1876*. Buenos Aires, 1882.

MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI, *Bollettino dell'Emigrazione n. 17*. Roma, 1908.

MEMORIA DEL COMISARIO GENERAL DE INMIGRACION *correspondiente al año 1886*. Buenos Aires, 1887.

MEMORIA del *Comisario General de Inmigración correspondiente al año 1889 presentada al ministerio de relaciones exteriores*. Buenos Aires, 1890.

MEMORIA DEL DEPARTAMENTO GENERAL DE INMIGRACION
Correspondiente al año 1890. Buenos Aires, 1891.

PRIMER CENSO *de la República Argentina verificado en los días 15, 16 y 17 de Septiembre de 1869.* Buenos Aires, 1872.

REGISTRO ESTADISTICO *del Movimiento mercantil del puerto del Rosario en la Confederacion Argentina en todo el año de 1855.* Rosario, 1856.

SEGUNDO CENSO NACIONAL, *de la República Argentina,* 1895, Vol. 2, Buenos Aires, 1898.

TERCER CENSO NACIONAL, *Tomo II. Población.* Buenos Aires, 1916.

Dobové imigrační spisy

ALSINA, Juan, *La inmigración europea en la República Argentina.* Buenos Aires, 1898.

CRITCHELL, James; RAYMOND, Joseph, *A History of the Frozen Meat Trade.* London, 1912.

DE BROUGNES, A., *Extincion del pauperismo agrícola por medio de la colonización en las Provincias del Plata con un jeográfico é industrial de dichas Provincias.* Paraná, 1854.

DE MOUSSY, Martin, *Descripción geográfica y estadística de la Confederación Argentina. Tomo II.* Buenos Aires, 2005.

FLIESS, Alois, *La producción agrícola y ganadera de la República Argentina en el año 1891.* Buenos Aires, 1892.

GOUCHÓN, Emilio, *Apuntes sobre Inmigración y Colonización.* Buenos Aires, 1889.

LACROIX, Frédéric, *Historia de la Patagonia, Tierra de Fuego e Islas Malvinas.* Barcelona, 1841.

MURRAY, Thomas, *The Story of the Irish in Argentina.* New York, 1919.

OGILVIE, Campbell (Ed.), *Argentina from the British Point of View and Notes on Argentine Life*. London, 1910.

PELLEGRINI, Carlos, *Los británicos en la Argentina. Conferencia pronunciada en el Prince George's Hall, Noviembre 28 de 1905*. Buenos Aires, 1905.

TORNQUIST, Ernesto, *The Economic Development of the Argentine Republic in the Last Fifty Years*. Buenos Aires, 1919.

ZUCCARINI, Emilio, *Il lavoro degli italiani nella Repubblica Argentina dal 1516 al 1910*. Buenos Aires, 1910.

Dobový tisk

CARAS Y CARETAS

EL MOSQUITO

EL PORTEÑO

LA TRIBUNA

Odborné publikace

BAILY, Samuel, *Immigrants in the Lands of Promise. Italians in Buenos Aires and New York City, 1870–1914*. New York, 1999.

BENDAÑA, Alejandro, *British Capital and Argentine Dependence, 1816–1914*. New York, London, 1988.

BETHELL, Leslie (Ed.), *Argentina Since Independence*. Cambridge, 1993.

CLEMENTI, Hebe (Ed.), *Inmigración española en la Argentina*. Buenos Aires, 1991.

CORTES CONDE, Roberto, *El progreso argentino, 1880–1914*. Buenos Aires, 1979.

DEVOTO, Fernando, *Historia de la inmigración en la Argentina*. Buenos Aires, 2009.

- DEVOTO, Fernando, *Historia de los italianos en la Argentina*. Buenos Aires, 2008.
- DEVOTO, Fernando – ROSOLI, Gianfausto (Ed.), *La Inmigración Italiana en la Argentina*. Buenos Aires, 1985.
- GAIGNARD, Romain, *La Pampa Argentina. Ocupación–Poblamiento–Explotación. De la conquista a la crisis mundial*. Buenos Aires, 1989.
- GÁLVEZ, Lucía, *Historias de inmigración. Testimonios de pasión, amor y arraigo en la tierra argentina*. Buenos Aires, 2010.
- GORI, Gastón, *Colonización Suiza en Argentina. Colonizadores de San Carlos hasta 1860*. Santa Fé, 1947.
- GRAHAM–YOOLL, Andrew, *The Forgotten Colony. A History of the English–Speaking Communities in Argentina*. Buenos Aires, 1999.
- HENDL, Jan, *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha, 2016.
- CHALUPA, Jiří, *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*. Praha, 1999.
- MAISONNAVE, Emilio – CAMPAZAS, Alberto – MAISONNAVE, Emilio Ricardo, *Cronica de los Franceses en Rosario*. Rosario, 1998.
- MARQUIEQUI, Dedier Norberto, *La inmigración española de masas en Buenos Aires*. Buenos Aires, 1993.
- MÍGUEZ, Eduardo José, *Las tierras de los ingleses en la Argentina (1870–1914)*. Buenos Aires, 2016.
- MILLER, Rory, *Britain and Latin America in the nineteenth and twentieth century*. New York, London, 1993.
- MOYA, José, *Cousins and Strangers. Spanish Immigrants in Buenos Aires, 1850–1930*. Oakland, 1998.
- NASCIMBENE, Mario, *Historia de los italianos en la Argentina (1835–1920)*. Buenos Aires, 1986.
- ODDONE, Juan Antonio, *La emigración europea la Río de la Plata. Motivaciones y proceso de incorporación*. Montevideo, 1966.

OTERO, Hernán, *Historia de los franceses en la Argentina*. Buenos Aires, 2012.

PATRIARCA, Cristina – WOLF, Ema, *La gran inmigración*. Buenos Aires, 2007.

PELOSI, Carmen, Hebe, *Las relaciones franco–argentinas 1880–1918. Inmigración, comercio y cultura*. Buenos Aires, 2008.

PÉREZ PRADO, Antonio, *Los gallegos y Buenos Aires*. Buenos Aires, 1973.

PETRIELLA, Dionisio, *Los italianos en la historia del progreso Argentino*. Buenos Aires, 1985.

PIGNA, Felipe, *Los mitos de la historia Argentina 2*. Buenos Aires, 2005.

ROCK, David, *Argentina 1567–1987. From Spanish Colonization to Alfonsín*. Berkeley, Los Angeles, 1987.

SCALABRINI ORTIZ, Raul, *Historia de los ferrocarriles argentinos*. Buenos Aires, 1983.

SCARZANELLA, Eugenia, *Ni gringos ni indios. Inmigración, criminalidad y racismo en la Argentina, 1890–1940*. Buenos Aires, 2003.

SCOBIE James, *Revolution on the Pampas. A Social History of Argentine Wheat, 1860–1910*. Austin, 1967.

SCHOBINGER, Juan, *Inmigración y colonización suiza en la República Argentina en el siglo XIX*. Buenos Aires, 1957.

SMITH, Peter, *Politics and Beef in Argentina*. New York, London, 1969.

WRIGHT, Winthrop, *British–Owned Railways in Argentina. Their effect on the Growth of Economic Nationalism, 1854–1948*. Austin, London, 1974.

Odborné články

BAILY Samuel, *Las sociedades de ayuda mutua y el desarrollo de una comunidad italiana en Buenos Aires, 1858–1918*. In: *Desarrollo Económico*, vol. 21, no. 84, 1982. s. 485–514.

BAUR, John, *The Welsh in Patagonia. The Example of Nationalistic Migration*. In: *The Hispanic American Historical Review*. vol. 34, no. 4, 1954. s. 468–492.

DAUGHTON, James Patrick, *When Argentina Was French. Rethinking Cultural Politics and European Imperialism in Belle-Époque Buenos Aires*. In: *The Journal of Modern History*, Vol. 80, No. 4, 2008. s. 831–864.

FORBES, Ian, *German Informal Imperialism in South America before 1914*. In: *The Economic History Review, New Series*, vol. 31, no. 1, 1978. s. 384–398.

FORD, Alec, *British Investment in Argentina and Long Swings, 1880–1914*. In: *The Journal of Economic History*, vol. 31, no. 3, 1971. s. 650–663.

KLEIN, Herbert, *The Integration of Italian Immigrants into United States and Argentina: A Comparative Analysis*. In: *The American Historical Review*, vol. 88, no. 2, 1983. s. 306–329.

KORZENIEWICZ, Roberto, *Labor Unrest in Argentina, 1887–1907*. In: *Latin American Research Review*, Vol. 24, No. 3, 1989, s. 71–98.

MANZETTI, Luigi, *The Evolution of Agricultural Interest Groups in Argentina*. In: *Journal of Latin American Studies*, vol. 24, no. 3, 1992. s. 585–616.

MERKX, Gilbert, *Recessions and Rebellions in Argentina, 1870–1970*. In: *The Hispanic American Historical Review*, vol. 53, no. 2, 1973. s. 285–295.

REGALSKY, Andres, *Foreign Capital, Local Interests and Railway Development in Argentina. French Investments in Railway 1900–1914*. In: *Journal of Latin American Studies*, vol. 21, no. 3, 1989. s. 425–452.

RIPPY, Fred, *French investments in Argentina and Brasil*. In: *Political Science Quarterly*, vol. 64, no. 4, 1949. s. 560–578.

RIPPY, Fred, *German Investment in Argentina*. In: *The Journal of Business of the University of Chicago*, vol. 21, no. 1, 1948, s. 50–54.

RODRÍGUEZ GALDO, María Xosé; CORDERO TOLLÓN, Xosé, *Emigración y mercado de trabajo. Españoles en Argentina*. In: Revista Gallega de Economía, vol. 16, núm. extraordinario, 2007. s. 1–23.

SÁNCHEZ–ALONSO, Blanca, *European Immigration in the Late Nineteenth Century: The Paradoxical Case of Spain*. In: The Economic History Review. vol. 53, no. 2, 2000. s. 309–330.

SÁNCHEZ–ALONSO, Blanca, *Those Who Left and Those Who Stayed behind. Explaining Emigration from the Regions of Spain, 1880–1914*. In: The Journal of Economic History, vol. 60, no. 3, 2000. s. 730–755.

WINSBERG, Morton, *Jewish Agricultural Colonization in Argentina*. In: Geographical Review, vol. 54, no. 4, 1964, s. 487–501.

Vlastní publikační činnost:

ŠVEPEŠ, Václav, *The Financial Crisis of Argentina in the early 1890s*. In: Prague Papers on the History of International Relations, 2013, 1, s. 92–104.

ŠVEPEŠ, Václav, *Immigration from the Eastern Europe to Argentina at the Turn of the 20th Century*. In: West Bohemian Historical Review, 2014, 1, s. 193–199.

ŠVEPEŠ, Václav, *Los ferrocarriles en Argentina antes de la Primera Guerra Mundial*. In: Prague Papers on the History of International Relations, 2015, 1, s. 46–56.

ŠVEPEŠ, Václav, *Ways to Enrichment in Argentina, 1880–1900*. In: Prague Papers on the History of International Relations, 2016, 2, s. 71–81.